

نام مدرس:	نام مسئول درس:	رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان:	تعداد واحد و ساعت آموزشی: ۲ واحد (1/5 واحد نظری، 0/5 واحد عملی) ۴۳ ساعت	نام درس (بلوک): سلامت دهان و جامعه
دکتر علی صفری دکتر زهرا مومنی دکتر آزاده بابائی	دکتر آزاده بابائی	دندانپزشکی - دکترای عمومی	نوع درس: نظری - عملی	کد درس: ۱۲
دروس پیش نیاز: ندارد				

• هدف کلی درس:

- آشنایی دانشجویان با اصول کلی بهداشت عمومی و جنبه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی آن در جامعه
- آشنایی دانشجویان با اصول و سطوح پیشگیری از بیماریها در سنین مختلف
- آشنایی دانشجویان با سازمان های ارائه دهنده خدمات در ایران و جهان
- آشنایی و شناخت دانشجویان از نظام سلامت
- آشنایی دانشجویان با تشکیلات بهداشتی و درمانی و آموزش پزشکی در کشور ایران و سازمانهای بین المللی بهداشتی
- آشنایی دانشجویان با سلامت و بهداشت دهان و دندان
- آشنایی دانشجویان با حوزه ها و رشته های مختلف دندانپزشکی

• منابع مطالعاتی مدرس و منابع امتحانی دانشجو: (بر اساس رفرنس نویسی و نکوور)

- مطالب بارگذاری شده توسط اساتید در سامانه نوید
- حصاری حسین، سلامت دهان و جامعه، انتشارات رویان پژوه، ۱۳۹۹
- حاتمی حسین، رضوی سیدمنصور، افتخار اردبیلی حسن، مجلسی فرشته و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد ۶
- دیلی بلانید (ترجمه خامی محمدرضا، رازقی، سمانه و همکاران). گزیده‌های از مبانی دندانپزشکی جامعه نگر. انتشارات رویان پژوه (آخرین ویرایش)
- خوشنویسان محمد حسین (گروه نویسندگان). کتاب ملی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی. چاپ اول، انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۴
- ربیعی سپیده، محبی سیمین زهرا، یزدانی رضا. دانستنیهای سلامت دهان و دندان، (ویژه گروه پزشکی). انتشارات تیمورزاده، ۱۳۹۱
- حسینی سید حسن. دندانپزشکی برای همگان. انتشارات شایان نمودار، ۱۳۹۰
- شادپور کامل. شبکه مراقبتهای اولیه بهداشتی در ایران. انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور (آخرین ویرایش)
- پیله رودی سیروس. سیمای بهداشت شهرستان، انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور (آخرین ویرایش)
- پاکشیر حمید رضا. آشنایی با رشته های دندانپزشکی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ۱۳۹۰
- پارک کی (ترجمه رفائی شیرپاک خسرو). طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی، سال ۲۰۰۲ (جلد ۱ و ۲)

• توانمندی های مورد انتظار از دانشجو بر اساس سند توانمندی های پزشکی عمومی

فراگیران پس از طی دوره باید بتوانند:

الف) حیطه های دانشی

- تعاریف و مفاهیم در بهداشت عمومی را بیان نمایند.
- تاریخ پزشکی و بهداشت از دوران باستان تا عصر حاضر را توضیح دهند.
- سلامت و مفهوم و ابعاد آن و تعاریف مهم و تعریف سازمان بهداشت جهانی از سلامت را توضیح دهند.
- حالات و شدت بیماری و عوامل بروز آن را شرح داده و در مورد چگونگی کنترل و مراقبت و حذف ریشه کنی بیماری را توضیح دهند.
- سطوح مختلف پیشگیری در مراحل مختلف را بیان نمایند.
- نقشهایی را که ارائه کنندگان خدمات سلامت درباره عوامل تعیین کننده سلامت می توانند ایفا کنند، توضیح دهند.
- نقش دولت درباره عوامل تعیین کننده سلامت را توضیح دهند.
- اصطلاحات رایج و مفاهیم اساسی در حوزه سلامت عمومی مانند رویکرد سرچشمه و رویکرد عامل خطر مشترک را درک کنند.
- ساختار سازمان جهانی بهداشت را توضیح داده و وظایف آن را برشمارند.
- اجزای خدمات مراقبتی اولیه سلامت (PHC) را نام ببرند.
- ساختار نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی و سطوح مختلف ارائه خدمات در کشور را توضیح دهند.

- شرح وظایف واحدها مختلف یک مرکز بهداشتی درمانی را به اختصار بنویسند.
- وظایف رسلن مختلف دربر در ارائه خدمات سلامت دهان در سیستم شبکه را به اختصار توضیح دهند.
- بهور را تعریف کنند، شرح وظائف را بشمارنا و فعالیة های دهان و دندانۀ که به عهده او است را تعریف کنند.
- بهد اشتکار دهان و دندانۀ را تعریف کنند و وظائف را برشمارند.
- دندانپزشک شاغل در مراکز بهداشتی و درمانی را تعریف کنند و وظایفش را برشمارند.
- سطح بندی خدمات سلامت دهان و دندان را تعریف کنند، مراحل و نحوه ارجاع را تعریف کنند.
- اصول اولیه برخورد با بیمار را توضیح دهند.
- با مشاهده رفتار دانشجویان سال بالاتر با بیمار، این رفتار را ارزیابی کنند.
- ساختار نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی و سطوح مختلف ارائه خدمات در کشور را توضیح دهند.
- شرح وظایف واحدهای مختلف یک مرکز بهداشتی درمانی را به اختصار بنویسند.
- دانشجو رشته دندانپزشکی را تعریف کنند و آن را با سایر رشته های پزشکی از چند جهت مقایسه کنند.
- با اساتید رشته های مختلف دندانپزشکی آشنایی اولیه داشته باشند.
- ساختمان دهان و دندان را بشناسند.
- از مشکلات و بیماریهای دندانپزشکی درک کلی داشته باشند و اهمیت آن را شرح دهند.
- دانشجو تخصص های دندانپزشکی بر شمارند و ابعاد آن را شرح دهند.

- فعالیت های مهم بخش بیماریهای دهان، فک و صورت را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش دندانپزشکی رادیولوژی دهان، فک و صورت را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش دندانپزشکی ترمیمی را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش دندانپزشکی کودکان را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش اندودانتیکس را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش ارتودانتیکس را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش پریودانتیکس را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش جراحی دهان، فک و صورت را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش آسیب شناسی دهان، فک و صورت را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش زیست مواد دندانی را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- فعالیت های مهم بخش پروتزهای دندانی را نام ببرند و به اختصار شرح دهند.
- وظایف پرسنل مختلف درگیر در ارائه خدمات سلامت دهان در سیستم شبکه را به اختصار توضیح دهند.
- اصول اولیه برخورد با بیمار را توضیح دهند.
- با مشاهده رفتار دانشجویان سال بالاتر با بیمار، این رفتار را ارزیابی کنند.

ب) حیطه های نگرشی

- سلامت را به عنوان یک مفهوم پویا و ذهنی دریافت کنند و بپذیرند.
- به محدودیتهای مدل بیومدیکال آگاه باشند و آن را تایید کنند.
- به اهمیت و نقش زیربنایی عوامل اجتماعی در تعیین سلامت باور داشته باشند.
- از اهمیت و تاثیرگذاری نقش خود به عنوان یک ارائه کننده خدمات سلامت در رابطه با عوامل گسترده تر تعیین کننده سلامت آگاه باشند.
- نقش کلیدی و محوری دولتها در رابطه با عوامل تعیین کننده سلامت را تایید و تصدیق کنند.
- به کارایی روشهای "سلامت جامعه" در حفظ و بهبود سلامت جامعه اعتقاد داشته باشد.
- به اهمیت و کاربرد پیشگیری از بیماریها واقف باشند.
- به اصول برخورد با بیمار از جمله احترام گذاشتن و حفظ اطلاعات بیمار معتقد باشند.

ج) حیطه های مهارت عملی

- بتوانند با بیمار و دانشجویان سال بالاتر ارتباط مناسب برقرار کنند.
- مهارت های ارتباطی اولیه با بیماران را کسب نمایند.
- اطلاعات دموگرافیک پرونده بیمار را تکمیل کنند.

جدول طرح دوره :

شماره جلسه	تاریخ برگزاری	محتوای آموزشی	تعداد سوال اختصاص یافته	مدرس (مدرسان)
۱	۱۴۰۱/۱۱/۱۶	مقدمه و تعاریف سلامت	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۲	۱۴۰۱/۱۱/۲۳	مراقبتهای بهداشتی اولیه	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۳	۱۴۰۱/۱۱/۳۰	اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۴	۱۴۰۱/۱۲/۰۷	پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر و غیرواگیر	۲-۳ سؤال	دکتر علی صفری
۵	۱۴۰۱/۱۲/۱۴	سازمان جهانی بهداشت، شاخص های مهم	۲-۳ سؤال	دکتر علی صفری
۶	۱۴۰۱/۱۲/۲۱	وضعیت سلامت عمومی جهان از دیدگاه WHO	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۷	۱۴۰۲/۰۱/۲۰	کلیات بهداشت محیط	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۸	۱۴۰۲/۰۱/۲۷	سیستم سلامت کشور؛ مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه؛ نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور	۱-۲ سؤال	دکتر علی صفری
۹	۱۴۰۲/۰۲/۰۳	نیروهای سلامت دهان، جایگاه و ارتباط با سایر نیروها (نظام سلامت دهان و دندانپزشکی در کشور)	۲-۴ سؤال	دکتر زهرا مومنی
۱۰	۱۴۰۲/۰۲/۱۰	ساختمان دهان و دندان	۲-۴ سؤال	دکتر زهرا مومنی
۱۱	۱۴۰۲/۰۲/۱۷	آشنایی با گروه های آموزشی دانشکده (۱) (گروه سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی - گروه بیماریهای دهان، فک و صورت - گروه رادیولوژی دهان، فک و صورت)	ارزیابی در عرصه / ارائه تکلیف	دکتر زهرا مومنی / دکتر آزاده بابائی
۱۲	۱۴۰۲/۰۲/۲۴	آشنایی با گروه های آموزشی دانشکده (۲) (گروه پرودانتیکس - گروه جراحی دهان، فک و صورت - گروه پروتزهای دندانی)	ارزیابی در عرصه / ارائه تکلیف	دکتر زهرا مومنی / دکتر آزاده بابائی

دکتر آزاده بابائی	۲-۴ سؤال	سلامت و بهداشت دهان (۱) (بیماریهای شایع دهان و دندان)	1402/02/31	۱۳
دکتر آزاده بابائی	۲-۴ سؤال	سلامت و بهداشت دهان (۲) (پیشگیری از بیماریهای دهان و دندان)	1402/03/07	۱۴
دکتر زهرا مومنی / دکتر آزاده بابائی	ارزیابی در عرصه / ارائه تکلیف	آشنایی با گروه های آموزشی دانشکده (۳) (گروه دندانپزشکی ترمیمی - گروه دندانپزشکی کودکان - گروه اندودانتیکس)	1402/03/14	۱۵
دکتر زهرا مومنی / دکتر آزاده بابائی	ارزیابی در عرصه / ارائه تکلیف	آشنایی با گروه های آموزشی دانشکده (۴) (گروه ارتودانتیکس - گروه زیست مواد دندان - گروه آسیب شناسی دهان، فک و صورت)	1402/03/21	۱۶
		آزمون پایان ترم		۱۷

• نحوه ارزشیابی دانشجویان در طول دوره:

ردیف	شرح فعالیت	تاریخ آزمون/انجام تکلیف	نمره
۱	حضور منظم در کلاس درس	در طول جلسات کلاس	۵
	مشارکت فعال در کلاس		
۲	فعالیت ها و تکالیف مرتبط با آشنایی با گروه های آموزشی دانشکده		
۳	آزمون نهایی	پایان ترم	۱۵
۴	مجموع نمره:		۲۰

• سایر مقررات تدوین شده توسط مدرس، در طول دوره:

- با توجه به وجود تعطیلات در تاریخ های ۱۴۰۲/۰۲/۰۳ و ۱۴۰۲/۰۳/۱۴، این جلسات یا به صورت مجازی برگزار می گردد یا پس از هماهنگی، تاریخ جلسه تغییر داده می شود.
- پاسخ دهی به تکالیف میبایست در بازه زمانی مشخص شده باشد و در صورت عدم ارسال هر تکلیف در زمان مقرر، نمره ای به تکلیف مورد نظر تعلق نمی گیرد.
- حضور در کلاس ها الزامی و به عنوان بخشی از نمره پایان ترم در نظر گرفته می شود.

ردیف	شیوه ارزیابی بلوک/درس سلامت دهان و جامعه	بارم امتحانی دانشجو	ضریب محاسبه بر مبنای نمره ۲۰	نمره نهایی
۱	فعالیت دانشجو در طول ترم		5	5
۲	آزمون نهایی		15	15

تعاریف:

*حیطه های یادگیری:

حیطه عاطفی :

در حوزه شناختی، دانش، معلومات و مهارت های ذهنی قرار گرفته اند. طبق طبقه بندی بلوم، هدف ها در حوزه شناختی شش نوع و عبارتند از :۱-دانش، ۲-فهمیدن، ۳-کار بستن، ۴-تحلیل، ۵-ترکیب، ۶-ارزشیابی

حیطه عاطفی :

شامل رفتارهایی است که به علایق، احساسات، ارزش ها، اخلاقیات و عواطف مربوط می شود و سطوح آن عبارتند از : توجه کردن، واکنش نشان دادن، ارزش گذاری، سازمان بندی کردن، متبلور ساختن.

حیطه روانی - حرکتی :

حیطه روانی حرکتی آن بخش از هدف های آموزشی را شامل می شود که در جهت افزایش توانایی های عضلات و ایجاد هماهنگی بین آن ها. به زبان دیگر این بخش از هدف های آموزشی به گونه ای است که انجام آن ها نیازمند همکاری اعصاب (سیستم عصبی) و ماهیچه ها است. مهارت هایی مانند : نوشتن، دودیدن، خیاطی کردن، رانندگی کردن، کار آزمایشگاهی انجام دادن، نقاشی کردن و... سطوح آن عبارتند از : مشاهده و تقلید کردن، مستقل اجرا کردن، دقت کردن همراه با سرعت، با هماهنگی انجام دادن، عادی شدن.

*روش های یاد دهی / یادگیری:

انواع روش های آموزش مشتمل بر - سخنرانی - سناریو - سیمولاسیون - یادگیری مبتنی بر حل مساله - یادگیری مبتنی بر کار تیمی - پرسش و پاسخ و ...

تاریخ:

چک لیست کیفی طرح درس

گروه آموزشی:
نیمسال تحصیلی:
نام و نام خانوادگی مدرس:

نام درس:
مقطع تحصیلی:
رشته تحصیلی:

ردیف	اجزا و عناوین طرح درس	خیر	بلی		نظر مدیر گروه
			کامل	ناقص	
۱	نام درس قید شده است				طرح درس قابل قبول می باشد.
۲	رشته و مقطع تحصیلی لحاظ شده است				
۳	تعداد و نوع واحد بیان گردیده است				
۴	دروس پیش نیاز منظور شده است				
۵	اهداف کلی درس نوشته شده است				
۶	اهداف اختصاصی نوشته شده است				
۷	محتوی آموزشی هر جلسه نوشته شده است				
۸	تعداد سوالات هر محتوی آموزشی مشخص شده است				
۹	نوع حیطه ها مشخص شده است				
۱۰	شیوه تدریس بیان شده است				
۱۱	تکالیف دانشجویی مشخص شده است*				طرح درس نیاز به اصلاح دارد.
۱۲	مواد و وسایل آموزشی استاد ذکر شده است				
۱۳	منابع مطالعاتی استاد قید شده است**				
۱۴	منابع امتحانی دانشجویان قید شده است***				
۱۵	نحوه ارزیابی دانشجویان بیان شده است				
۱۶	*تعداد کل سوالات آزمون مشخص شده است				
۱۷	طرح درس ارائه شده با سرفصل آموزشی مطابقت دارد				

محل امضا

* روشن و واضح بودن تکالیف مد نظر می باشد.
** طبق رفرنس نویسی و نکوور بیان شود.
*** در دسترس بودن منابع لحاظ گردد.